

§ 11

Beslut om fastställande av årsredovisning, utdelning avseende Prästlönetillgångar i Visby stift samt fråga om ansvarsfrihet för Egendomsnämnden för verksamhetsåret 2024

PLT 2025-0018

Årsredovisningen för Prästlönetillgångar i Visby stift 2024 har behandlats av Egendomsnämndens sammanträde den 25 mars 2025. Stiftskamrer Anders Ahlin redogör för den ekonomiska delen i årsredovisningen.

Resultat:

Årets resultat efter skatter och reavinster uppgår till 15 927 tkr.

Det disponibla resultatet är 7 363 tkr.

Utdelning:

Egendomsnämnden föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:

Församlingar/pastoraten 3 000 tkr

Nationell nivå 3 000 tkr

Återstående medel överförs i ny räkning 7 453 tkr

Summa 13 453 tkr

Stiftsstyrelsens beslut 2025-04-29

Stiftsstyrelsen överlämnar årsredovisningen för Visby stifts Prästlönetillgångar 2024 till stiftsfullmäktige.

Stiftsfullmäktiges beslut

Stiftsfullmäktige beslutar att fastställa årsredovisningen med resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys för Prästlönetillgångar i Visby stift 2024.

Stiftsfullmäktige beslutar att 6 000 000 kronor delas ut enligt följande: 3 miljoner kronor fördelas till församlingarna/pastoraten enligt det andelstal som gäller för respektive församling/pastorat och 3 miljoner kronor till Svenska kyrkans nationella nivå.

Stiftsfullmäktige beviljar Egendomsnämnden ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2024.

Anmärkning:

Egendomsnämndens ledamöter och ersättare som tjänstgör vid stiftsfullmäktige deltar inte i beslutet: Gunnar Lindby, Börje Bendelin, Sven Sandström, Mathias Eldnor, Gunnel Lindby

Bilaga: Årsredovisning för Prästlönetillgångarna Visby stift 2024

Beslutet sänds till: Kyrkokansliet, Jan Östlund

Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Prästlönetillgångar i Visby stift (org.nr 834002-0547)

Årsredovisning

2024

Innehållsförteckning

Prästlönetillgångar i Visby stift (org.nr 834002-0547)	1
Förvaltningsberättelse	3
Resultaträkning.....	9
Balansräkning	10
Kassaflödesanalys	13
Noter.....	14
Revisionsberättelse.....	23

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Prästlönetillgångar i Visby stift (med säte i Visby org.nr. 834002–0547) har sitt ursprung i fastigheter som donerades till kyrkan i syfte att avkastningen skulle användas för att avlöna församlingens präster. Numera går avkastningen till hälften till det inomkyrkliga utjämnningssystemet och resten direkt till de församlingar som ursprungligen fick donationen.

Det stora flertalet av prästlönetillgångar härstammar från medeltiden. När prästlönefastigheter säljs uppkommer en annan form av prästlönetillgång, de så kallade prästlönefonderna. Detta tillgångsslag utgör således medel från försäljning av prästlönefastigheter. Prästlönetillgångarna består av antingen prästlönefastigheter eller prästlönefonder.

Prästlönetillgångarna har genom århundraden setts som självägande stiftelseliknande rättssubjekt. I samband med relationsändringen kyrka-stat år 2000 har i lag klarlagts att prästlönetillgångarna ska förvaltas såsom självständiga rättssubjekt. Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska ägas av dessa rättssubjekt.

Likaså har i lag klarlagts att prästlönetillgångar ska förvaltas av Svenska kyrkan med ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Endast avkastningen får användas för ändamålet.

Svenska kyrkan har i kyrkoordningen delegerat sitt förvaltaruppdrag till stiftet. I stiftsstyrelsens uppdrag ingår att ta hand om den ekonomiska förvaltningen och att förvalta stiftets egendom om detta inte ska skötas av någon annan. Stiftsfullmäktige kan, istället för stiftsstyrelsen, utse särskild nämnd som tilldelas uppgiften att förvalta stiftets prästlönetillgångar. I Visby stift är en egendomsnämnd utsedd för denna uppgift.

Prästlönetillgångarna är till sin karaktär snarlika avkastningsstiftelser. Stiftelselagen är dock inte tillämplig. Att endast avkastningen får användas för ändamålet ska garantera att den förmögenhet som prästlönetillgångarna utgör inte äventyras. Kapitalvärdeskyddet för prästlönefonden kommer i uttryck i kyrkoordningens krav på årlig värdesäkring och prästlönefastighetskapitalet är i sig värdeskyddat utifrån antagandet att fastighetspriserna över tiden följer den allmänna kostnadsutvecklingen.

Prästlönetillgångar i Visby stift förvaltar 105 prästlönefastigheter, fördelat på 206 skiften samt en prästlönefond. Total areal för prästlönefastigheterna uppgår till ca 10 500 ha. Under 2011 beslutade stiftsfullmäktige att stiftet ska tillämpa Svenska kyrkans finanspolicy i den del som avser etiska riktlinjer. Prästlönefondens placeringar följer numera dessa etiska riktlinjer. Denna policy uppdaterades under 2022.

Nya beskattningsregler från och med 2014 innebär att prästlönetillgångarna inte längre är skattskyldiga för kapitalinkomster. Kapitalförluster blir ej heller längre avdragsgilla. Prästlönetillgångarna jämföras med stiftelser i all skattelagstiftning där ej annat anges.

Alla belopp i denna årsredovisning uppges i tusentals kronor (tkr) där inte särskilt anges.

Resultat och ställning

Årets resultat 15 927 tkr överstiger det budgeterade resultatet 5 344 tkr med 10 583 tkr. För fondverksamheten som gick med ett överskott gentemot budget på 1 419 tkr beror det framförallt på reavinster från avyttringar av fondandelar på 1 185 tkr samt högre utdelningar. Skog gick med överskott mot budgeterat resultat med 3 426 tkr, tack vare fortfarande höga timmerpriser samt intrångsersättning på 2 588 tkr för naturreservatsbildning på norra Gotland. Utfallet på Jord kontra budget blev också bättre, 5 738 tkr. Försäljningen av det sista gårdsarrendet Sigravjs gav 5 218 tkr i reavinst. Högre arrendeintäkter än budgeterat, 123 tkr. En del arrendeavtal har skrivits om med ett högre belopp än tidigare. Skatten på 1 007 tkr begränsas av de stora reavinstvolymerna i fondverksamheten, som är skattefria i sin helhet, samt de skattemässiga avskrivningarna. Biskopsgården som ingår i Jord fortsätter med hyresavtalet gentemot Visby stift som stipulerar en självkostnadshyra samt en årlig räntekostnad på gjorda investeringar. Avtalet är dock under omförhandling.

Flerårsöversikt

	2024	2023	2022	2021	2020
Rörelsens intäkter	24 880	14 770	13 011	9 331	18 321
-varav resultat vid avyttring av prästlönefastigheter	7 944	397	3 514	369	8 364
Årets resultat	15 927	7 749	8 648	3 849	11 471
Förslag till utdelning	6 000	4 500	2 000	4 000	3 000
Balansomslutning per bokslutsdag	138 281	127 500	120 603	115 383	114 419

Nyckeltal

Vinstmarginal, skog (%)	27,3	20,3	7,6	10,0	2,9
Vinstmarginal, jord (%)	16,7	30,6	35,8	55,0	20,4

Direktavkastning

Direktavkastning, skog (%)	0,9	0,3	0,3	0,2	0,6
Direktavkastning, jord (%)	1,2	1,1	1,2	1,3	0,4
Direktavkastning, fond (%)	4,5	3,9	3,2	2,0	2,0
Direktavkastning förvaltade tillgångar	6,6	5,3	4,7	3,5	3,0

Totalavkastning

Totalavkastning, skog (%)	-1,1	29,9	1,0	0,2	0,6
Totalavkastning, jord (%)	-3,1	4,4	-35,5	1,4	4,8
Totalavkastning, fond (%)	30,7	20,8	-23,2	2,0	2,0
Totalavkastning förvaltade tillgångar	26,5	55,1	-57,7	3,6	7,4

Schabloniserade marknadsvärden*

<i>förvaltade tillgångar, mkr</i>	2024	2023	2022	2021	2020
Skog (beräknad)*	348,5	358,8	252,7	254,4	254,8
Jord (beräknad)*	126,0	137,3	133,3	182,5	191,8
Fond	44,4	36,6	33,1	42,9	33,6
Summa marknadsvärde, mkr	518,9	532,7	419,1	479,8	480,2

Nyckeltalsdefinitioner

Vinstmarginal (%) – uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med rörelsens intäkter.

Direktavkastning (%) – uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltaade tillgångar.

Totalavkastning (%) – uppgiften beräknas som rörelseresultat, inklusive realisationsresultat och avskrivningar, plus värdeutveckling under året dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltaade tillgångar.

* Schabloniserade marknadsvärden för jord och skog beräknas som taxeringsvärdet * 1,33

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Egendomsnämnden har under året haft 6 protokollförda möten samt sommarexkursion i juni för ledamöterna i eigendomsnämnden.

Under våren 2024 tecknades en avsiktsförklaring med GUBIS (Gotländska Utvecklingsbolag i Samverkan). Intentionen är att tillsammans undersöka möjligheten för bostäder i skolorterna Kräklingbo och Stenkyrka. Med anledning av dålig tillgång på vatten i Kräklingbo valdes att fokusera på Stenkyrka.

Under året påbörjades ett projekt för att undersöka möjligheten att använda fastigheten Visby Priorn 2, d.v.s. kapitel- och biskopsgården för verksamhet i Visby stift. Biskopsgården hyrs redan av stiftet men kapitelhusgården hyrs ut externt till bl.a. restaurang med medeltidstema. Arkitektfirman AQ3 har engagerats för att hjälpa till med utredning om ny användning.

Prästlönetillgångarna har under en längre tid försökt nå ett avtal för etablering av solpark på prästlönefastigheterna. Då elnätet på Gotland förhindrat snabb påkoppling av solesproduktion har fokus legat på att finna en operatör som förädlar el till en annan energibärare. Vi var under 2024 långt framme i ett sådant avtal men tyvärr bad operatören att avvakta då kunden till energin valt att avvakta. Tråkigt då annars en pilotanläggning kunnat etableras på en prästlönefastighet.

Egendomsförvaltningen tillsammans med en markägargrupp har sedan 2023 förhandlat om vindkraftavtal med SR Energy AB om vindpark på mellersta Gotland. Efter beslut i eigendomsnämnden samt konfirmerande vid ett extra stiftsfullmäktige i juni, tecknade prästlönetillgångarna avtal om vindpark med SR Energy AB. Område omfattar delar av fyra prästlönefastigheter och sammanlagt ca 2000 ha. Nästa steg är att SR Energy AB går vidare med miljöprövning av tänkt vindpark.

En avsiktsförklaring har tecknats med Jordkraft AB för att ge dem möjlighet att genomföra en geoteknisk undersökning för att utröna om fastigheten är lämplig för geotermisk energi. Geotermisk energi är jordvärme i stor skala via energiborrning.

På prästlönefastigheten Halls Annex 1:1 uppläts under 2024 ca 70 ha som naturreservat. Området kommer bli en del av det större Hall-Hangvars naturreservat och inkluderar även änglet vid kyrkan i Hall. Eigendomsförvaltningen har rådgjort med sockenföreningen som sköter änglet och förhoppningen är att reservatsbildningen skall ge mer långsiktiga förutsättningar för ängsskötsel.

Under hösten 2024 överlämnades "skogsutredningen" av utredaren till kyrkostyrelsen. Utredningen skulle beröra hela förvaltningen av PLT (jord, skog och fond) men utredaren berörde i stort sett endast skogsförvaltningen. Kyrkostyrelsen skickade ut utredningen på remiss brett inom kyrkan och alla enheter i kyrkan har möjlighet att svara på remissen. För Visby stift utsåg stiftsstyrelsen och egendomsnämnden ledamöter i en remissvarsgrupp. Biskop Erik utsågs av gruppen som ordförande. Remissvaret skall vara inlämnat till 25 februari 2025.

Finansiella instrument

Egendomsnämndens riktlinjer för kapitalförvaltningen regleras i en av stiftsfullmäktige fastställd finanspolicy, uppdaterad 2022, som innehåller bland annat etiska kriterier för placeringsval, avkastningsmål samt anvisningar för portföljsammansättning. Vid utgången av 2024 hade prästlönefondens värdepappersinnehav ett marknadsvärde på 44 mkr (26 mkr). I början av 2024 investerades 15 miljoner hos Söderberg & Partners kapitalförvaltning, vilket är en tredjedel av portföljens värde. Utvärdering av den investeringen kontra fortsatt placering i Ethos-fonderna har gett ett likvärdigt, något bättre nettoresultat så PLT fortsätter med den placeringen ett år till.

Framtida utveckling

Under februari 2025 har Visby stifts remissvar på skogsutredningen lämnats in till kyrkokansliet. De kommer under våren sammanställa alla remissvar och under juni 2025 skall ett förslag till kyrkomötet om beslut vara klart. Kyrkomötet skall sedan under hösten 2025 ta ställning till kyrkostyrelsens förslag. Då utredningen föreslår en stor förändring av skogsbruket i Svenska kyrkan, både organisatoriskt och för själva skogsbruket, så kommer det att medföra konsekvenser för skogsförvaltningen i stiftet samt ekonomiska konsekvenser för prästlönetillgångarnas möjlighet att dela ut medel samt för pastoraten som enligt utredningens förslag skall bekosta förändringen.

Natalia Svensson som under många år, först som konsult och sedan som anställd, jobbat med egendomsförvaltningen slutade under hösten 2024. Egendomsförvaltningen genomförde en rekrytering av ny förvaltningsassistent och från 1 januari är Henriette Bolz anställd i egendomsförvaltningen. Henriette började i Visby stift under september 2024 och internrekryterades inom stiftet. Henriette kommer även fortsättningsvis vara tillgänglig för en del arbete åt stiftet.

Från 2025 har Visby stiftskansli en ny organisation med fem nya enheter. Egendomsförvaltningen är en av dessa enheter. Det medför att egendomsförvaltaren blir enhetschef med arbetsgivaransvar och ny titel egendomschef samtidigt som förvaltningssekreteraren blir egendomsförvaltare och biträdande egendomschef. Tillsammans med rekryteringen av ny förvaltningsassistent så är egendomsförvaltningen nu rustad för framtiden.

Samverkansavtalet med GUBIS har lett fram till att prästlönetillgångarna i februari 2025 lämnat in planansökan med förhoppning att kunna genomföra en detaljplan för 18 bostäder i Stenkyrka. I förlängningen finns intention för att detaljplanen skall lägga en grund och möjlighet för Visby stift att utveckla och driva ett eget fastighetsinnehav.

Prästlönetillgångarna kommer under 2025 få tillträde till en nyförvärvad fastighet i Klinte. Fastighetsköpet är med anledning av energiproduktion. På fastigheten står det tre vindkraftverk via arrendeavtal. Vindkraftsverken ägs av vindföretag och betalar arrende till fastighetsägaren. Då infrastruktur för elöverföring redan finns på fastigheten har egendomsförvaltningen ställt den i kö för uppkoppling av solelproduktion. Då ny elproduktion på Gotland är beroende av ny anslutning till fastlandet kan det dröja innan det finns möjlighet för solelproduktion.

Prästlönetillgångarnas resultat för år 2024 är högt. Det finns flera anledningar till det, bl.a. har en större fastighetsförsäljning (Sigraivs i Västerhejde) genomförts samt inlösen i samband med reservatsbildning på del av Halls Annex 1:1. Ersättningarna för dessa är dock inte utdelningsbara, utan skall placeras i prästlönefond eller ny fastighet. Kapitalförvaltningen hos Söderberg & Partners har förändrats och med anledning av det realiserat extra utdelning samt att timmerpriserna för tillfället är mycket höga. Dessutom har inflationen dämpats vilket medför att värdesäkringen av fonden blir lägre. Det har sammantaget gjort att den totala utdelningen för år 2024 blir 6 miljoner mot 4,5 miljoner i utdelning för år 2023.

Förvaltargruppen för alla prästlönetillgångar har gemensamt beställt en kolbalansberäkning för skogsbruket i varje stift. Beräkningarna har genomförts av Skogforsk (Rolf Björheden, professor, seniorforskare). Beräkningen visar skogsbrukets koldioxidinlagring, upptag och utsläpp samt ger tips på åtgärder för att sänka utsläppen. Se bilagan om climateffekter.

Virkes- och energimarknaden fortsätter att förändras kraftigt pga kriget. Timmer- och massavedspriser stiger fortfarande pga kriget och det låga värdet på kronan. Det betyder att lönsamheten i klana gallringar har gått upp på ett bra sätt. Även nettot från skogsförvaltningen har ökat på årets resultat. Miljökraven ökar också efter att Länsstyrelsen varje höst inventerar de äldre avverkningsmogna skogarna. De letar efter rödlistade svampar och växter. Både hos allmänhet och internt inom kyrkan ökar önskemålet om att använda hyggesfria metoder vid föryngringsarbetet av de äldre skogarna. Tyvärr så är det svårt att på Gotland föryngra med hyggesfria metoder då torkan och de grunda jordarna gör att gräs, ene och buskskiktet vinner mot tall- och granfrön som faller till marken och ej kan gro och utvecklas. FSC är vi fortsatt med i och de vill att vi håller nere hyggesstorleken och att vi sparar mer träd på hyggena. Det varma klimatet gör att vi inte kan köra i många av skogarna på vintern och fågelhäckningen gör att vi behöver undvika lövskogar på försommaren.

Förslag till vinstdisposition

Vinstdisposition sker i enlighet med bestämmelserna i KO 44:4 och 46:5. Särskild förteckning lämnas i bilaga och visar den samlade utdelningen specificerad på respektive mottagande församling/pastorat utifrån gällande andelstal.

Årets inflation har minskat till 1,5%, från 2,3% 2023, och har därmed skapat utrymme att kunna öka utdelningen jämfört med föregående år. Med de balanserade vinstmedlen så finns ett utrymme på 13,4 miljoner disponibelt för utdelning och med en utdelning på 6 miljoner så balanseras resterande medel för framtida bruk och för att täcka upp olika scenarios som kan påverka utdelningsbart resultat negativt. Detta för att kunna hålla en jämn och hög utdelning över tid. Kan också vara bra att ta höjd för den aktuella skogsutredningens konsekvenser.

	2024	2023
Disponibla vinstmedel från föregående år	6 090	4 065
Justering av föreg års disp vinstmedel	0	1
Tillkommer disponibelt årsresultat	7 363	6 524
Summa	13 453	10 590

Egendomsnämnden föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:

-Att till församlingar/pastorat utdela	3 000	2 250
-Att till nationell nivå utdela	3 000	2 250
-Att återstående medel överförs i ny räkning	7 453	6 090
Summa	13 453	10 590

Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken

Prästlönetillgångarna bedriver ingen enligt miljöbalken tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet.

Resultaträkning	Not	2024	2023
Belopp i tkr			
Rörelsens intäkter	2		
Nettoomsättning prästlönefastigheter	3	13 429	10 049
Intäkter prästlönefond	4	3 507	4 324
Resultat vid avyttring av prästlönefastigheter		7 944	397
Summa rörelsens intäkter		24 880	14 770
Rörelsens kostnader			
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		-3 291	-2 131
Kostnader för inhyrd personal	5	-1 608	-1 416
Övriga externa kostnader	6,7	-2 930	-2 862
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	9	-169	-174
Summa rörelsens kostnader		-7 998	-6 583
Rörelseresultat		16 882	8 187
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från finansiella anläggningstillgångar		-25	0
Övriga ränteintäkter och liknande intäkter		77	16
Resultat efter finansiella poster		16 934	8 203
Bokslutsdispositioner		0	0
Skatt på årets resultat	8	-1 007	-454
Årets resultat		15 927	7 749

Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Resultaträkningen ovan är utformad för att följa god redovisningssed. Det redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för ändamålet. Enligt lag och kyrkoordning ska kapitalisering ske enligt nedan.

	2024	2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	15 927	7 749
Värdesäkring enligt KO 46:11 (med 1,5%)	-620	-828
Omföring av realisationsresultat för fastighet i förhållande till anskaffningsvärde, enligt KO 46:10	-5 314	-357
Avgår intrångsersättning allframtid m m	-2 630	-40
Årets disponibla resultat	7 363	6 524

Balansräkning	Not	2024-12-31	2023-12-31
---------------	-----	------------	------------

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar			
Prästlönefastigheter	9	73 582	74 034
Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	10	47	46
		73 629	74 080

Finansiella anläggningstillgångar

Prästlönefondsmedel	11	33 889	17 703
Övriga långfristiga värdepappersinnehav	11	43	63
		33 932	17 766

Summa anläggningstillgångar		107 561	91 846
------------------------------------	--	----------------	---------------

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar		1 271	584
Övriga fordringar		403	2
Skattefordringar		0	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	161	198
		1 835	784

Kortfristiga placeringar

Kassa och Bank	13,16	28 885	34 870
----------------	-------	--------	--------

Summa omsättningstillgångar		30 720	35 654
------------------------------------	--	---------------	---------------

Summa tillgångar		138 281	127 500
-------------------------	--	----------------	----------------

Balansräkning	Not	2024-12-31	2023-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Prästlönefastighetskapital		73 582	74 034
Prästlönefondskapital		46 128	37 113
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		6 090	4 065
Årets disponibla resultat		7 363	6 524
Summa eget kapital		133 163	121 736
 Avsättningar			
Avsättning skogsvård	14	969	1 312
 Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 204	1 436
Skatteskulder		743	359
Övriga skulder		987	1 588
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15	1 215	1 069
Summa kortfristiga skulder		4 149	4 452
Summa eget kapital och skulder		138 281	127 500

Eget kapital

Det egna kapitalet i prästlönstillgångarna är uppdelat i bundet eget kapital (sådant kapital som inte får användas till utdelning/utjämningsavgift) och fritt eget kapital. Det i resultaträkningen redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för utdelning vilket beaktas vid redovisningen av det egna kapitalet enligt räkningen nedan.

Förändring av eget kapital	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital	
	Prästlöne- fastighets- kapital-	Prästlöne- fonds- kapital	Balanserat resultat	Disponibelt årsresultat
EGET KAPITAL				
Ingående balans 2023-01-01	74 214	35 708	4 382	1 683
Omföring av föregående års resultat			1 683	-1 683
Köp/försäljning prästlönefastighet	-6	6		
Bokfört värde	0	0		
Omföring avskrivning byggnad	-174	174		
<i>Årets resultat</i>				7 749
Avsättning till bundet eget kapital:				
Omföring av realisationsvinst fastighet m m		397		-397
Värdesäkring enligt KO 46:11		828		-828
<i>Utdelning</i>				
Utdelning till andelsägande				
Församling/samfällighet			-1 000	
Särskild utjämningsavgift			-1 000	
Utgående balans 2023-12-31	74 034	37 113	4 065	6 524
Ingående balans 2024-01-01	74 034	37 113	4 065	6 524
Omföring av föregående års resultat			6 524	-6 524
Köp/försäljning prästlönefastighet	-282	282		
Bokfört värde	0	0		
Omföring avskrivning byggnad	-169	169		
Justering	-1		1	
<i>Årets resultat</i>				15 927
Avsättning till bundet eget kapital:				
Omföring av realisationsvinst fastighet m m		7 944		-7 944
Värdesäkring enligt KO 46:11		620		-620
<i>Utdelning</i>				
Utdelning till andelsägande				
Församling/samfällighet			-2 250	
Särskild utjämningsavgift			-2 250	
Utgående balans 2024-12-31	73 582	46 128	6 090	7 363

Värdesäkring enligt KO 46:11 har skett med 1,5 % (2,3%). Som försäljning av prästlönefastighet räknas även allframtidsupplåtelse av nyttjanderätt, servitut och annat intrång där erhållen ersättning avser att täcka en på fastigheten bestående värdenedgång.

Kassaflödesanalys	Not	2024	2023
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		16 934	8 203
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet			
Av- och nedskrivningar		169	174
Ökning/minskning av avsättningar		-343	-136
Vinst vid försäljning av anläggningstillgångar		-9 122	-2 509
Betald inkomstskatt avseende näringsverksamhet		-648	-454
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		6 990	5 278
Kassaflöde från förändring i rörelsekapital			
Minskning/ökning av varulager		0	0
Minskning/ökning av kortfristiga fordringar		-1 051	-74
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		-662	1 285
Kassaflöde från den löpande verksamheten		5 277	6 489
Investeringsverksamheten (driften)			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-1	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		10	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		8 229	363
Förvärv/försäljning av finansiella anläggningstillgångar		-15 000	10 800
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-6 762	11 163
Kassaflöde före utdelning		-1 485	17 652
Utdelning till församling/pastorat och stift		-4 500	-2 000
Årets kassaflöde		-5 985	15 652
<u>Likvida medel vid årets början</u>		<u>34 870</u>	<u>19 218</u>
Likvida medel vid årets slut	16	28 885	34 870

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Från och med räkenskapsåret 2017 upprättas årsredovisningen med tillämpning av årsredovisningslagen (1995:1554) ÅRL, begravningslagen (1990:1144) och Bokföringsnämndens BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Svenska kyrkans redovisningskommitté (KRED). Med stöd av 3 kap 5§ fjärde stycket ÅRL har Prästlönetillgångarna i Visby stift inte räknat om jämförelsetalen och därmed är tidpunkten för övergången för tillämpning av BFNAR 2012:1 den 1 januari 2017.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och som är för egen räkning.

Försäljning av varor redovisas vid leverans av produkten till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms, rabatter och kursdifferenser vid försäljning i utländsk valuta.

Virkesintäkter redovisas enligt följande:

Leveransvirke:	I den period virket levererats till köparen.
Avverkningsuppdrag och leveransrotköp:	I den period virket inmätts.
Rotposter:	Vid kontraktstillfället.

Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande:

Arrende- och hyresintäkter:	I den period uthyrningen avser.
Ränteintäkter:	I enlighet med effektiv avkastning.
Erhållen utdelning:	När rätten att erhålla utdelning bedöms som säker.

Bidrag

Bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Bidrag till anläggningstillgångar har reducerat anskaffningsvärdet på anläggningstillgångarna.

Leasing

All leasing, både när prästlönetillgångarna är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing, dvs. leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som kostnad/intäkt linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i noten är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

Inkomstskatt

Prästlönetillgångarna beskattas från och med inkomståret 2014 som en inskränkt skattskyldig stiftelse. Endast inkomst av näringsverksamhet och innehav av fastighet beskattas. Kapitalvinster och andra inkomster som inte kommer från näringsverksamhet är alltid skattefria förutsatt att villkoren för inskränkt skattskyldighet är uppfyllda.

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckningen det är sannolikt att avdraget kan avräknas om överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder nettoredovisas endast när det finns legal rätt till kvittning.

Aktuell skatt, liksom, i förekommande fall, förändringar i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital, då skatteeffekten redovisas där.

Materiella anläggningstillgångar

Materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde).

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Bidrag som avser förvärv av materiell anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde.

I samband med övergången till K3 delades vissa av prästlönstillgångarnas materiella anläggningstillgångar upp i komponenter. När en komponent i en anläggningstillgång, byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponentens bokförda värde och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Realisationsvinster respektive realisationsförluster vid avyttring av prästlönefastighet redovisas på separat rad under rörelsens intäkter. Som avyttring av prästlönefastighet räknas även allframtidssupplåtelser av nyttjanderätt, servitut eller annat intrång där erhållen ersättning avser att täcka en på fastigheten bestående värdenedgång. Övriga realisationsvinster respektive realisationsförluster avseende anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde.

Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	20-67 år
Övriga inventarier, installationer och verktyg	5 år

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3, kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärdet.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när prästlönetillgångarna blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och prästlönetillgångarna har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelse har reglerats eller på annat sätt upphört.

Prästlönefondmedel – Övriga långfristiga värdepappersinnehav

Innehaven innehas på lång sikt och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas posten fortsatt i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde eller marknadsvärdet på balansdagen. De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde.

Prästlönefondsplaceringar

Prästlönefondsmedel utgör en separat förvaltningsmassa, motsvarande förvaltningens bundna prästlönefondskapital, där insättningar och uttag ur värdepappersportföljen sker i samband med köp och försäljning av prästlönefastigheter. Samtliga tillgångar och eventuella fondlikvidskulder som är relaterade till portföljen redovisas på raden Prästlönefondsmedel i balansräkningen. Prästlönefondsmedlen förvaltas långsiktigt och redovisas som anläggningstillgång. Förvaltningen av prästlönefondsmedel utgör en kärnverksamhet i förvaltarens uppdrag och redovisas som egen rörelsegren. Avkastningen från prästlönefondsmedlen redovisas på separat rad under verksamhetens intäkter.

För de noterade värdepapper som ingår i prästlönefondsmedlen sker en kollektiv värdering. Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip/prövning av nedskrivningsbehov avräknas orealiserade förluster mot orealiserade vinster inom portföljen.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med

hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelse på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar prästlönetillgångarnas in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamhet, investeringsverksamhet, finansieringsverksamhet samt förvaltade prästlönetillgångar. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras rörelsemedel bestående av kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut, kyrkkontot samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats.

Eget kapital och lämnad utdelning

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital.

Bundet eget kapital utgörs av Prästlönefastighetskapital och Prästlönefondskapital. Vid försäljning av prästlönefastighet tillförs prästlönefondskapitalet ett belopp motsvarande erhållen köpeskilling. Detta uppnås genom omföringar inom eget kapital, enligt Eget kapital i egen räkning. Prästlönefondskapitalet värdesäkras årligen, genom en kapitalisering som tas av avkastningen, för att trygga att kapitalet inte urholkas på grund av inflation. Vid köp av prästlönefastighet förs ett belopp motsvarande köpeskillingen om från prästlönefondskapital till prästlönefastighetskapital.

Fritt eget kapital utgörs av balanserade medel och årets resultat justerat för omföringar till/från bundet eget kapital samt lämnad utdelning.

Utdelning

Av stiftsfullmäktige beslutad utdelning redovisas direkt mot fritt eget kapital.

Not 2 Information om oberoende rörelsegrenar

Förvaltningen av prästlönetillgångarna indelas i rörelsegrenarna skog, jord och fond. Ytterligare rörelsegrenar kan förekomma, dock endast i de fall att de utgör väsentlig del av nettoomsättningen. I not anges nedanstående information om de oberoende rörelsegrenarna.

Rörelsens intäkter fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:	2024	2023
Skog	11 630	5 602
Jord	9 743	4 844
Fond	3 507	4 324
Summa	24 880	14 770

	2024	2023
Rörelseresultatet fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:		
Skog	6 308	1 136
-varav realisationsresultat vid avyttring av anl.tillgång	2 652	-4
Jord	7 386	2 963
-varav realisationsresultat vid avyttring av anl.tillgång	5 292	401
Fond	3 188	4 088
-varav realisationsresultat vid avyttring av anl.tillgång	1 185	2 672
Summa rörelseresultat	16 882	8 187
-varav realisationsvinst vid avyttring av anl.tillgång	9 129	3 069

Not 3 Nettoomsättning

Nettoomsättning prästlönefastigheter	2024	2023
<i>Intäkter skog</i>		
Leveransvirke	8 409	5 073
Jaktarrenden	317	270
Övriga intäkter	251	233
Nettoomsättning skog	8 977	5 576
<i>Intäkter jord</i>		
Jordbruksarrenden	3 255	3 149
Övriga intäkter, varav hyror 745 tkr (922 tkr)	1 197	1 324
Nettoomsättning jord	4 452	4 473

Not 4 Intäkter prästlönefond

Intäkter prästlönefond	2024	2023
Utdelningar	1 535	1 073
Reavinst vid försäljning av fonder	1 185	2 672
Räntor	787	579
	3 507	4 324

Not 5 Inhyrd personal

Personal från stiftet har varit engagerade i verksamheten med en arbetsinsats motsvarande 2,0 heltidstjänster (2,0 heltidstjänster).

Not 6 Operationella leasingavtal

	2024	2023
Framtida minimileaseavgifter som ska erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom 1 år	1 020	1 133
Förfaller till betalning senare än ett år men inom fem år	0	0
Förfaller till betalning senare än fem år	0	0
Under perioden kostnadsförda leasingavgifter	954	1 057

Den operationella leasingen utgörs i allt väsentligt av förvaltningsavgifter till Skogssällskapets Förvaltnings AB och administrativa avgifter till Visby stift. Storleken på de framtida leasingavgifterna redovisas till nominellt belopp. Variabla avgifter förekommer inte.

	2024	2023
Framtida minimileaseavgifter som kommer att erhållas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom ett år	3 945	3 865
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	9 030	7 960
Förfaller till betalning senare än fem år	55	33
Under perioden erhållna leasingavgifter	4 794	4 910

De huvudsakliga leasingavgifterna avser jordbruksarrenden, övriga arrenden samt hyresintäkter för Biskopsgården från Visby stift.

Not 7 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2024	2023
Kvalificerade revisorer		
Grant Thornton Visby:		
Revisionsuppdrag	44	40
Redovisningsrådgivning	0	0
Övriga valda revisorer, lekmannarevisorer		
Revisionsuppdrag	1	1

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på prästlönetillgångarnas revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter.

Not 8 Skatt på näringsverksamhet

	2024	2023
Aktuell skatt	-1 007	-454
Skatt på årets resultat	-1 007	-454
Redovisat resultat, i skattepliktig verksamhet, före skatt	13 756	4 099
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (20,6 %)	-2 834	-844
Ej avdragsgilla kostnader	-11	0
Ej skattepliktiga intäkter	1 617	82
Skogsavdrag	200	270
Övrigt	21	38
Redovisad skattekostnad	-1 007	-454

Not 9 Prästlönefastigheter

	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	75 818	75 823
Inköp	0	0
Omklassificeringar (+/-)	0	0
Försäljningar och utrangeringar	-457	-5
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	75 361	75 818
Netto anskaffningsvärde	75 361	75 818
Ingående avskrivningar	-1 784	-1 609
Försäljningar och utrangeringar	174	-1
Årets avskrivningar	-169	-174
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 779	-1 784
Utgående redovisat värde	73 582	74 034
Taxeringsvärden		
Mark	356 744	372 999
Byggnader	19 016	32 056
	375 760	405 055

Not 10 Pågående nyanläggning

	2024	2023
Ingående balans	46	565
Utgifter under året/justering	1	0
Under året färdigställda tillgångar/Nedlagda projekt	0	-519
Utgående redovisat värde	47	46

Pågående nyanläggningar avser tomtexploatering på Västerhejde 2.

Under 2020 har resterande nio tomter på Västerhejdeprojektets första del sålts. Under 2021 påbörjades andra delen av Västerhejdeprojektet som är satt på paus.

Not 11 Prästlönefondsmedel

<u>Värdepappersinnehav</u>	<u>Anskaffningsvärde</u>	<u>Redovisat värde</u>	<u>Marknadsvärde bokslutsdag</u>
Långfristiga värdepappers- innehav			
Onoterade aktier	43	43	
Noterade aktiefonder	21 898	21 898	33 453
Noterade räntebärande värdepapper	11 991	11 991	10 917
Summa värdepappersinnehav	33 932	33 932	44 370

Förändring prästlönefondsmedel	2024	2023
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	17 766	25 895
Investeringar under året	16 186	0
Försäljningar/avyttringar	-20	-8 129
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	33 932	17 766
Utgående redovisat värde	33 932	17 766

Not 12 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2024	2023
Försäkringspremier (varav Skogssällskapet 73 tkr)	108	39
Upplupna arrendeintäkter	0	66
Övriga poster	53	93
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	161	198

Not 13 Kassa och bank

Av behållningen på kassa och bank utgör 26 806 tkr (16 550 tkr) behållning på det s.k. kyrkkontot. Kyrkkontot utgör i juridisk mening en fordran på Svenska kyrkans nationella nivå. De regelverk som styr kyrkkontot är dock av sådan karaktär att fordran i redovisningssammanhang ses som ett ordinärt banktillgodohavande.

Not 14 Avsättningar

	2024	2023
Avsättning vid årets början	1 312	1 448
Nya avsättningar	0	0
Justeringar till följd av förändringar av nuvärden	0	0
Ianspråktaget belopp	-343	-136
Återfört outnyttjat belopp	0	0
Avsättning vid årets slut	969	1 312

Not 15 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2024	2023
Förutbetalda arrendeintäkter	923	901
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	292	168

Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 215	1 069
Not 16 Likvida medel		

Specifikation av likvida medel vid årets slut	2024	2023
Swedbank huvudkonto	26 806	16 550
Skogssällskapets klientmedelskonto	966	3 126
Söderberg & Partners klientmedelskonto	35	15 042
SEB-Ethos transaktionskonto, depåkonto	922	0
Övriga bankkonton	156	152
Summa likvida medel	28 885	34 870

Not 17 Eventualtillgång

År 2016 tecknades avtal med Sprängabrita ekonomisk förening om projektering för vattenverk och ledningsdragning till ett nytt bostadsområde på fastigheten Fårö Svens 1:1. År 2018 betalades ett förskott på 110 tkr in som en bokningsavgift, för anslutning av 14 hus, men kostnadsfördes vid det tillfället. Om exploateringen inte kommer igång enligt avtalet så ska bokningsavgiften återbetalas, ingen ränta utgår. Avtalet förlängt till och med 2028-08-22.

Visby, datum som nedan

Gunnar Lindby
Ordförande

Datum 2025-03-24

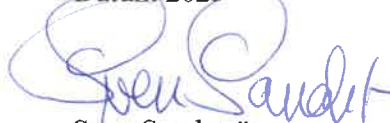
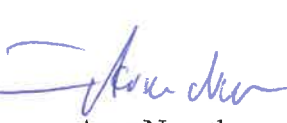
Börje Bendelin
Vice ordförande

Datum 2025-03-25

Karl-Johan Johansson

Datum 2025-03-26

Sven Sandström

Datum 2025-03-31

Arne Nyroth

Datum 2025-03-25

Vår revisionsberättelse har avlämnats

Anita Levander

Auktoriserad revisor

Datum 2025-05-05

Ranita Gustafsson

Datum 2025-05-05

Per Tellström

Datum 2025-05-05

Revisionsberättelse

Till Stiftsfullmäktige i PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR I VISBY STIFT

Org.nr. 834002 - 0547

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR I VISBY STIFT för år 2024.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR I VISBY STIFTS finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att Stiftsfullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Prästlönetillgångarna i Visby Stift.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Det registrerade revisionsbolagets ansvar* samt *De förtroendevalda revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Prästlönetillgångarna i Visby Stift enligt god revisionssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Egendomsnämndens ansvar

Det är Egendomsnämnden som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Egendomsnämnden ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar Egendomsnämnden för bedömningen av Prästlönetillgångarna i Visby Stifts förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om Egendomsnämnden avser att upplösa Prästlönetillgångarna i Visby Stift, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Det registrerade revisionsbolagets ansvar

Vi har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå

en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av Prästlönetillgångarna i Visby Stifts interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i Egendomsnämndens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att Egendomsnämnden använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om Prästlönetillgångarna i Visby Stifts förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser

eller förhållanden göra att Prästlönetillgångarna i Visby Stift inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera Egendomsnämnden om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av Prästlönetillgångarna i Visby Stifts resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt kyrkoordningen

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av Egendomsnämndens förvaltning för PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR I VISBY STIFT för år 2024.

Vi tillstyrker att Stiftsfullmäktige beviljar Egendomsnämndens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Prästlönetillgångarna i Visby Stift enligt god revisorssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Egendomsnämndens ansvar

Egendomsnämnden ansvarar för Prästlönetillgångarna i Visby Stifts organisation och förvaltningen av Prästlönetillgångarna i Visby Stifts angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma Prästlönetillgångarna i Visby Stifts ekonomiska situation och att tillse att Prästlönetillgångarna i Visby Stifts organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och Prästlönetillgångarna i Visby Stifts ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av Egendomsnämnden i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot Prästlönetillgångarna i Visby Stift.

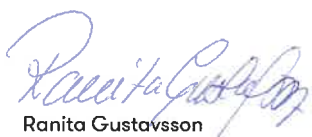
Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot Prästlönetillgångarna i Visby Stift.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder det registrerade revisionsbolaget professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på det registrerade revisionsbolagets professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för Prästlönetillgångarna i Visby Stifts situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Visby den 5 maj 2025,
Grant Thornton Sweden AB

Anita Levander
Auktoriserad revisor

Per Tellström
Förtroendevald revisor

Ranita Gustavsson
Förtroendevald revisor

Visby stift - climateffekter av skogsbruket virkesåret 2024

Visby stift förvaltar 7 500 hektar produktiv skogsmark. Med denna resurs följer ett ekonomiskt ansvar, liksom krav på bevarad biodiversitet och att skogen kan erbjuda attraktiva rekreativsmiljöer. I Sverige utgör dessutom skogsbruk vårt kanske viktigaste verktyg för att motverka klimatförändring till följd av ökad halt koldioxid i atmosfären. Skogen tar upp koldioxid vid sin tillväxt och skogens produkter kan ersätta de fossila kolföreningar som orsakar klimatförändringen. Därför ägnas en särskild uppmärksamhet åt kolbalansen i stiftets skogar. Kolbalansen avgör, tillsammans med substitution av fossila produkter, skogens klimatpåverkan. Endast produktiv skogsmark ingår i analyserna, eftersom detta är den areal skogsförvaltaren påverkar genom sina beslut.

Klimatinriktade analyser av stiftets skogsskötsel har genomförts under fem års tid. Därför görs även ett försök att identifiera och beskriva trender i stiftets skogsbrukande.

Stiftets skog är en kolsänka. Lagret av kol ökade under 2024 motsvarande 24 500 ton

CO₂

Virkesförrådet år 2024, inklusive döda träd, är 890 000 m³sk. Det motsvarar 1,2 miljoner ton koldioxid. År 2024 tillväxte skogen med 27 000 m³sk. Efter avdrag för avverkning, totalt 10 200 m³sk, ökade virkesförrådet i stiftets skog med 16 700 m³sk, motsvarande 24 300 ton CO₂. Förrådet av kol i skogsmarken är stort. Det motsvarar 2,5 miljoner ton CO₂, men ökar endast långsamt. Den totala kolsänkan i skog och mark ökade 2024 motsvarande 24 500 ton CO₂.

Virket sänkte utsläppen av fossil CO₂ med över 9 800 ton

Direkta substitutionseffekter av det virke som försålts under året minskade utsläppen av fossil koldioxid med 9 833 ton. Siffran kan ökas om mer av tillväxten avverkas liksom om en större del av de avverkade trädens biomassa tas tillvara, till exempel i form av skogsbränsle som under 2024 endast delvis togs tillvara. Klimatnyttan av stiftets skogsbruk kan även ökas genom skötselåtgärder för att öka tillväxten - och därmed kolinbindningen.

Skogsbruk och virkestransporter ger måttliga utsläpp – totalt ca 105 ton/år

Skogsbruk och transporter medför utsläpp av fossil koldioxid från fordon, maskiner, plantskolor etc. Utsläppen från skogsbruksarbeten är totalt sett mycket låga i jämförelse med de positiva bidragen från skog som kolsänka, genom lagring av kol i produkter och ersättning av fossilintensiva produkter.

Störst utsläpp kommer från virkestransport och väghållning som står för hälften av utsläppen. Avverkning och terrängtransport ger ca 40 % och skogsvårdsarbeten (som markberedning, plantering och röjning) omkring 10%. Under 2024 var utsläppen av fossil koldioxid 105 ton. Det är något lägre än tidigare år, trots sänkt reduktionsplikt, vilket beror på lägre avverkningsnivå.

Trender - ökande naturhänsyn och något stigande virkesförråd.

Andelen skog med förhöjd miljöanpassning är betydande. Idag brukas 32 procent av skogen med förstärkt hänsyn, med naturvårdsinriktad skötsel eller lämnas helt orörd. Det är betydligt över genomsnittet i Sverige och är positivt för rekreation och biodiversitet. Nackdelar kan vara att stiftet bidrar med mindre virke till samhällsekonomin och till den gröna omställning som på sikt krävs för att motverka klimatförändringen.

Virkesförrådet har 2020–2024 ökat från 106 till 111 m³sk/ha. Detta ger positivt avtryck i kolbalansen. Ur klimatsynpunkt blir det dock med tiden mer fördelaktigt med en skötsel där den årliga tillväxten balanseras av avverkning och övriga avgångar och där virkesskörden utgör huvuddelen av denna balanspost.

KYRKORESERVAT 2024

Redan 1992 invigdes Visby stifts första kyrkoreservat, Salmbärshagen i Stenkyrka. Totalt finns nu 16 kyrkoreservat omfattande 276 ha. Till dessa ska räknas de hävdade ängen som inte ingår i tidigare kyrkoreservat. Staten via Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har löst in skogen på 74 ha i Hall socken under 2024.

Reservaten är belägna på följande fastigheter:

Socken	Namn	Areal
Alskog	Prästänget + betesäng	4,3
Anga	Prästänget + f d änge	7,8
Ardre	Ardre annex - sumpskog, vät, hällmark, fornåker och Mullvalds - ängsmark, bete, hävdad äng	51,3 17,9
Hamra	Hamra annex - lövskog m. m.	7,1
Hejde	Hajdgårde - gravfält Kauparve - bokskog	4,4 0,2
Hejnum	F d äng, lövskog, hävdad äng, hällmark	30,3
Lummelunda	Lövskog, f d äng	17,2
Lärbro	Barrskog, bete	35,2
Mästerby	Mästerbyänget – lövskog, f d äng hävdad äng	16,6
Stenkumla	Prästänget – hävdad äng, ravin, bete	6,9
Vall	Gammal barrskog	2,6
Östergarn	Prästänget – hävdad äng, lövskog	19,3
Lojsta	Kyrkbackar och Storänge – lövskog, bete, änge, ravin med barrskog, berg	

Totalt Kyrkoreservat 265,7 ha

Hellvi	Hammarsänget - f d äng, lövskog, hävdad äng	14,7
Stenkyrka	Salmbärshagen – hävdad äng, grov ekskog	30,9
Viklau	Klosteränget syd Halla	3,1
Endre Fjälls	Biotopskydd	2,0
Ardre	Mullvalds änge	4,8
Hejnum	Hejnum hållar	94,3
Gerum	annex	8,7
Hejde	Fonnsänget	15,0
Anga	Trullhalsar, Sandviken	6,2
Hall	Kyrkskiftet och norra delen på östra skiftet	74

Totalt naturreservat och biotopskydd 253,7 ha

Skogstillstånd och Åtgärder

Skogsmark produktiv, ha 7 452 ha

Restriktionsområden

Naturvård orörd (NO)	820 ha	11 %
Naturvård skötsel (NS)	625 ha	8,4 %
Produktion med förstärkt hänsyn (PF) 30 % av arealen medtagen	286 ha	4,0 %
Summa	1 675 ha	22,2 %

	Alla målklasser	Enbart PG o PF
Totalt virkesförråd	824 673 m3sk, 110 m3sk/ha	628 572 m3sk, 105 m3sk/ha
Årlig tillväxt, m3sk	26 819 m3sk	23 815 m3sk
Tillväxt	3,6 m3sk/ha och år	4,0 m3sk/ha och år
Medelbonitet	3,8 m3sk/ha	3,9 m3sk/ha
Trädslagsfördelning	Tall 78 %	Tall 83 %
	Gran 8 %	Gran 8 %
	Löv 8 %	Löv 5 %
	Ädellöv 6 %	Ädellöv 4 %

<u>Avverkning, volym m3sk</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Gallring	6 919	1 911	3 815	3 476	5 510
Förnygringshuggning	2 312	7 823	3 977	4337	15 225
Övrig avverkning	1 566	10	137	367	1 239
Summa	10 797	9 734	7 929	8 180	21 974

<u>Skogsvård</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Nyplantering, ha	49	53	36	22	47
Antal plantor, st	109 950	121 275	82 150	50 750	107 800
Hjälpplantering st	2 100	6 650	1 200	2 800	3 500
Röjning, ha	7	33	39	31	45
Underväxtröjning	83	39	101	56	78

Uträkning utdelning PLT 2024

för utbetalning senast 2025-06-30

Total utdelning för
året

6 000 000

Andelsägare, andelstal och utdelning

Pastorat	Andelstal	Utdelning Pastorat	Utdelning nationell nivå	Total utdelning
Burs	4,233	126 990,00	126 990	253 980
Romaklosters Pastorat	27,855	835 650,00	835 650	1 671 300
Eskelhem	6,688	200 640,00	200 640	401 280
Fardhem	5,392	161 760,00	161 760	323 520
Garde	7,312	219 360,00	219 360	438 720
Klinte	8,187	245 610,00	245 610	491 220
Norra Gotlands Pastorat	24,332	729 960,00	729 960	1 459 920
Stenkumla	4,242	127 260,00	127 260	254 520
Sudrets pastorat	8,797	263 910,00	263 910	527 820
Visby domkyrkof	2,962	88 860,00	88 860	177 720
Summa	100,00	3 000 000	3 000 000	6 000 000